

Výskyt obezity v populaci, její rizika a důsledky

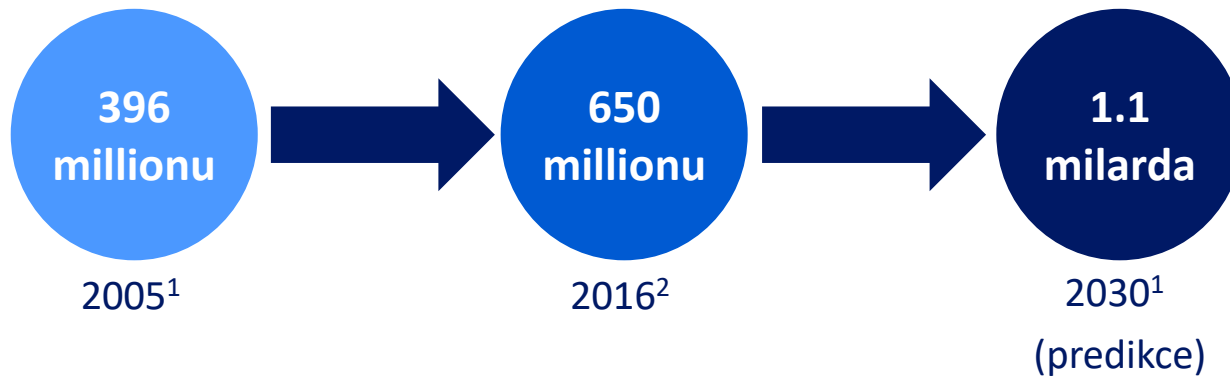

Prof. MUDr. Martin Haluzík, DrSc.

Centrum diabetologie, IKEM, Praha

Obezita v ČR

Globální prevalence obezity

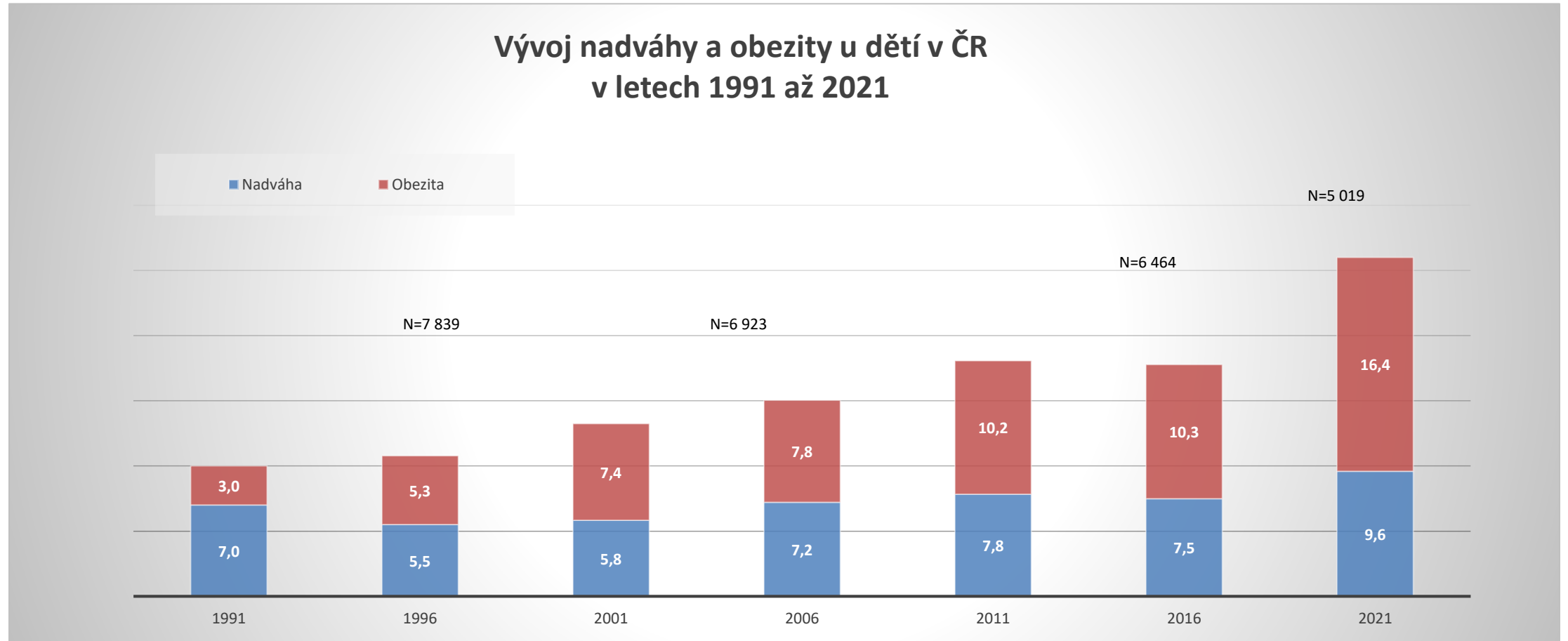
Podle údajů ČSÚ (2023): **průměrný BMI v ČR** se mezi lety 2017 a 2022 zvýšil z 25,2 na 26,2

Normální hodnoty BMI v ČR: 30 % dospělých mužů a 43 % žen

Nadváha: 49 % mužů a 36 % žen; **Obezita:** 21 % mužů a 18 % žen

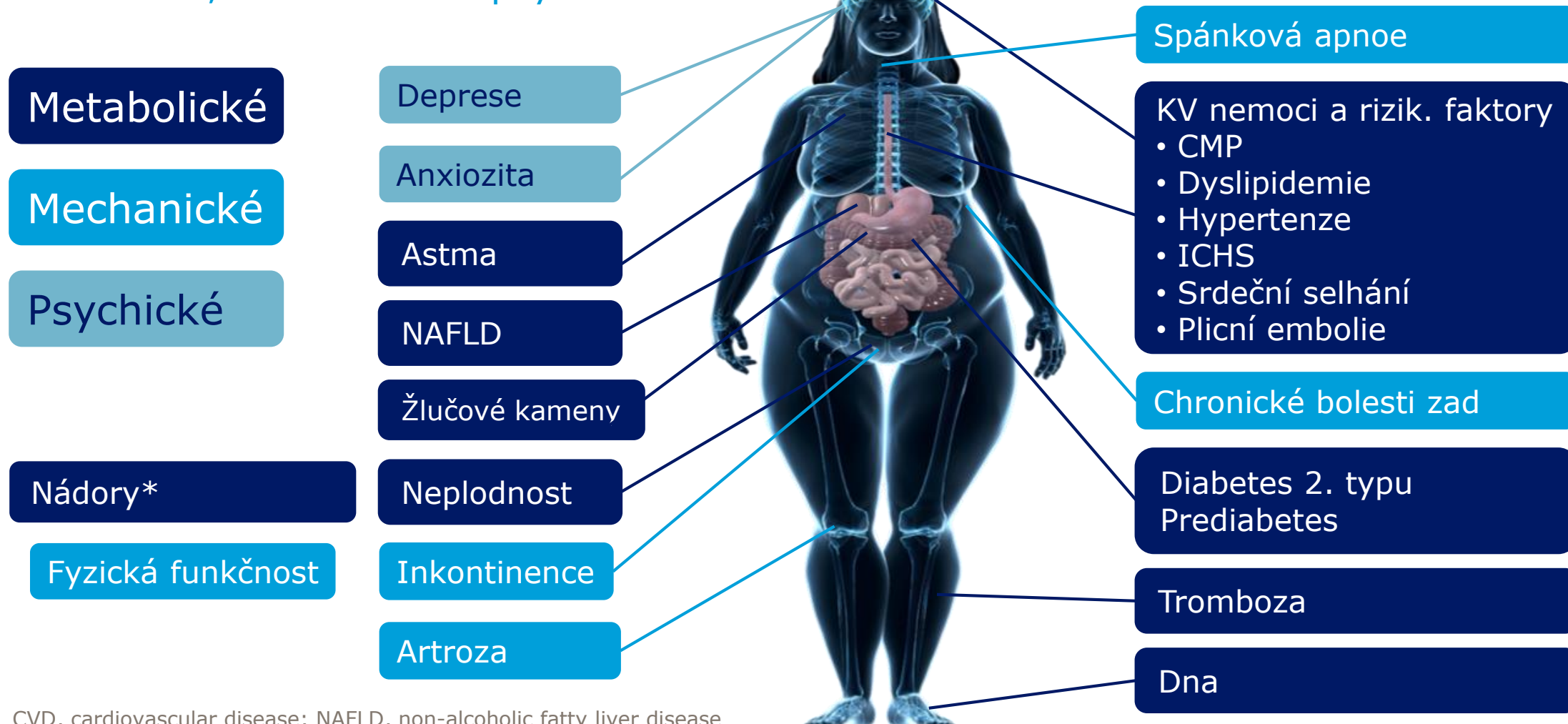
Klasifikace obezity	BMI (kg/m ²)	Riziko komplikací
Normální váha	18.5–24.9	Průměrné
Nadváha	25–29.9	Zvýšené
Obezita I	30.0–34.9	Střední
Obezita II	35.0–39.9	Vysoké
Obezita III	≥40.0	Velmi vysoké

Vývoj nadváhy a obezity u dětí v ČR v letech 1991 až 2021

Obezita je asociována s řadou komorbidit

Metabolické, mechanické a psychické

CVD, cardiovascular disease; NAFLD, non-alcoholic fatty liver disease

*Including breast, colorectal, endometrial, esophageal, kidney, ovarian, pancreatic and prostate

Pokles hmotnosti může významně snížit náklady na léčbu komplikací

- Scénář: U 10% populace obézních (200 000 osob) snížíme tělesnou hmotnost o 10%
- Za 10 let zdravotní pojišťovny ušetří téměř 4 mld. Kč

Complications

✓

T2D

27,8%

5.364

>

✓

Hypertension

13,2%

5.062

>

✓

Dyslipidaemia

8,6%

3.620

>

✓

Osteoarthritis

12,2%

1.401

>

✓

Sleep apnea

43,8%

1.182

>

Komplikace

✓

Diabetes 2. typu

1.488.697.533 Kč

✓

Vysoký krevní tlak

413.877.967 Kč

✓

Dyslipidemie

676.260.994 Kč

✓

Osteoartróza

373.822.091 Kč

✓

Spánková apnoe

358.195.843 Kč

Komplikace

✓

Chronické onemocnění ledvin

226.795.727 Kč

✓

Astma

61.783.936 Kč

✓

Fibrilace síní

168.075.237 Kč

✓

Srdeční selhání

217.161.493 Kč

✓

Nestabilní angina pectoris / infarkt myokardu

10.440.537 Kč

POZOR: nečinnost není zadarmo

V časovém horizontu 10 let, na základě kohorty 200.000 pacientů s BMI mezi 27–50 kg/m², se odhaduje, že 5% nárůst hmotnosti bude mít u pacientů za následek vyšší riziko výskytu těchto komplikací:

Klinické		Ekonomické	
Komplikace	Zvýšení nákladů	Komplikace	Zvýšení nákladů
✓ Diabetes 2. typu	840.798.943 Kč	✓ Fibrilace síní	141.472.033 Kč
✓ Vysoký krevní tlak	197.456.375 Kč	✓ Chronické onemocnění ledvin	156.875.941 Kč
✓ Dyslipidemie	286.469.187 Kč	✓ Srdeční selhání	271.468.443 Kč
✓ Spánková apnoe	246.783.456 Kč	✓ Astma	31.825.088 Kč
✓ Osteoartróza	156.268.093 Kč	✓ Nestabilní angina pectoris / infarkt myokardu	12.057.731 Kč
Odhadovaný kumulovaný nárůst nákladů za 10 let v souvislosti se snížením hmotnosti		2.341.475.291 Kč	

Národní program prevence a léčby obezity

Základní principy

- Objektivní informace o výskytu obezity (registry)
- zásadní úloha praktických lékařů
- obezitologické ambulance
- specializovaná obezitologická pracoviště (zaměřená na dietní, režimovou a medikamentózní léčbu,)
- centra bariatrické/metabolické chirurgie
- speciální centra (extrémní obezita, obezita u kandidátů Tx)
- zapojení nelékařských odborníků – nutričních terapeutek, klinických psychologů a fyzioterapeutů na všech úrovních

Prevence a léčba obezity v dětském a adolescentním věku

- doplnit systém péče o děti s obezitou o chybějící návaznosti mezi péčí praktického lékaře pro děti a dorost (PLDD) a specialistů pro závažné a komplikované případy
- podpora vhodných preventivních programů pro děti s nadváhou
- využít inovativní přístupy, zejména možnosti telemedicíny (vzdálené podpory a sledování fyzické aktivity, online edukace, online hodnocení stravy apod.)

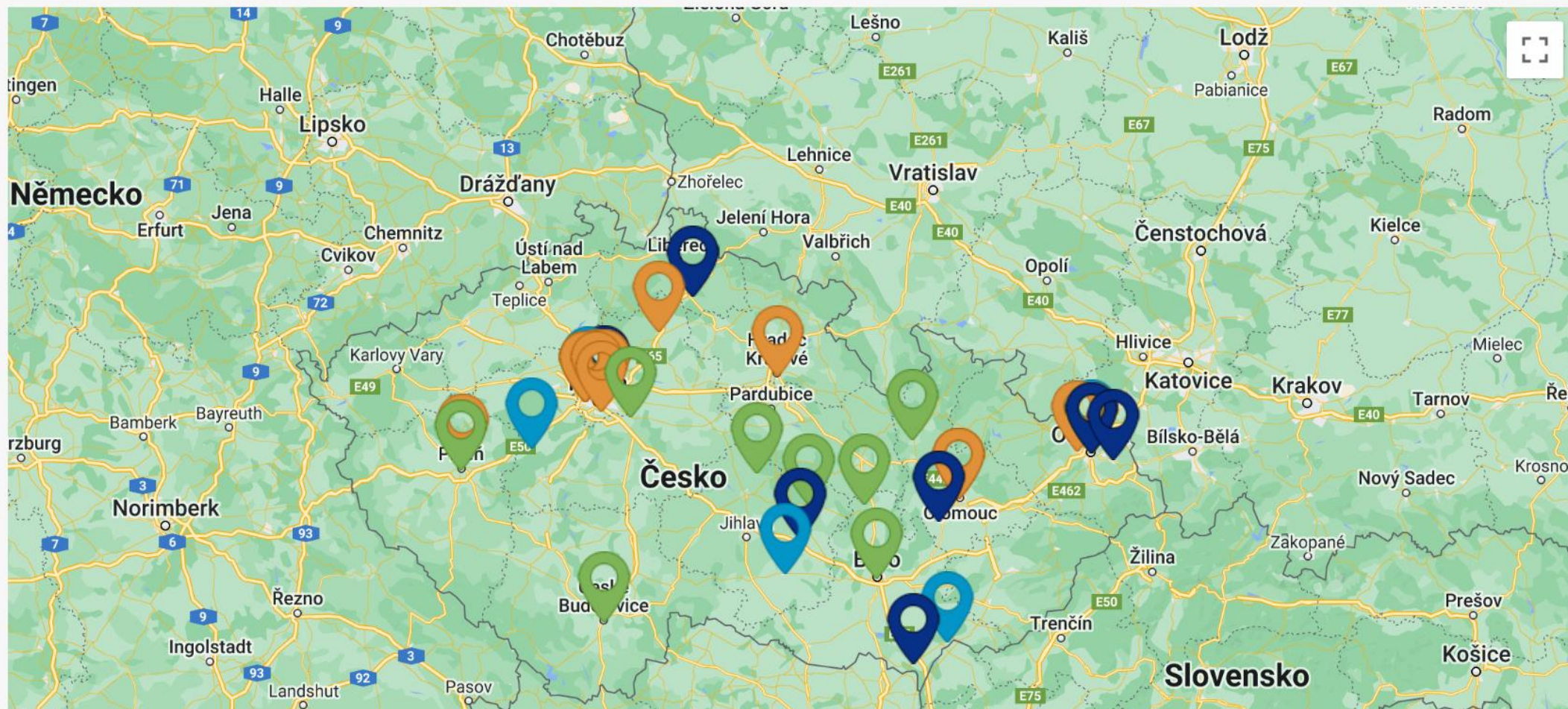
Sít' obezitologických pracovišť

✓ Bariatrická centra

✓ Bariatrická pracoviště

✓ Obezitologická ambulantní pracoviště

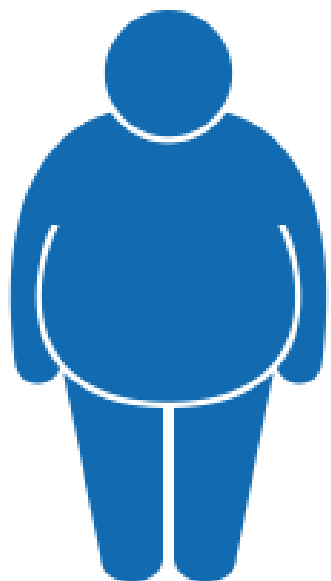
✓ Obezitologická centra

Jak vypadá léčba pacienta s nadváhou či obezitou?

Nadváha či obezita se prakticky neřeší

DNES

Cíl léčby:

- vysoký krevní tlak

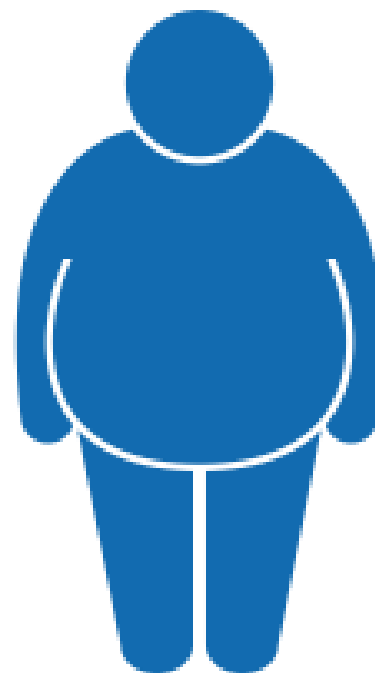

Léčba:

- léky na vysoký krevní tlak

Nekomplikovaný pacient
Věk **40**, BMI = **33**
1 komorbidita (vysoký krevní tlak)

ZA 10 LET

Cíl léčby:

- vysoký krevní tlak
- vysoký cholesterol
- cukrovka

Léčba:

- léky na vysoký krevní tlak
- Léky na cholesterol
- Léky na cukrovku

Komplikovanější pacient
Věk **40**, BMI = **33**,
3 komorbidity
(vysoký krevní tlak i cholesterol, nově cukrovka)

Jak by mělo vypadat?

Nekomplikovaný pacient
Věk **40**, BMI = **33**
1 komorbidita (vysoký krevní tlak)

Cílem je zabránit/zpomalit
rozvoj dalších komorbidit

Cíl léčby:

- Vysoký krevní tlak
- Redukce hmotnosti

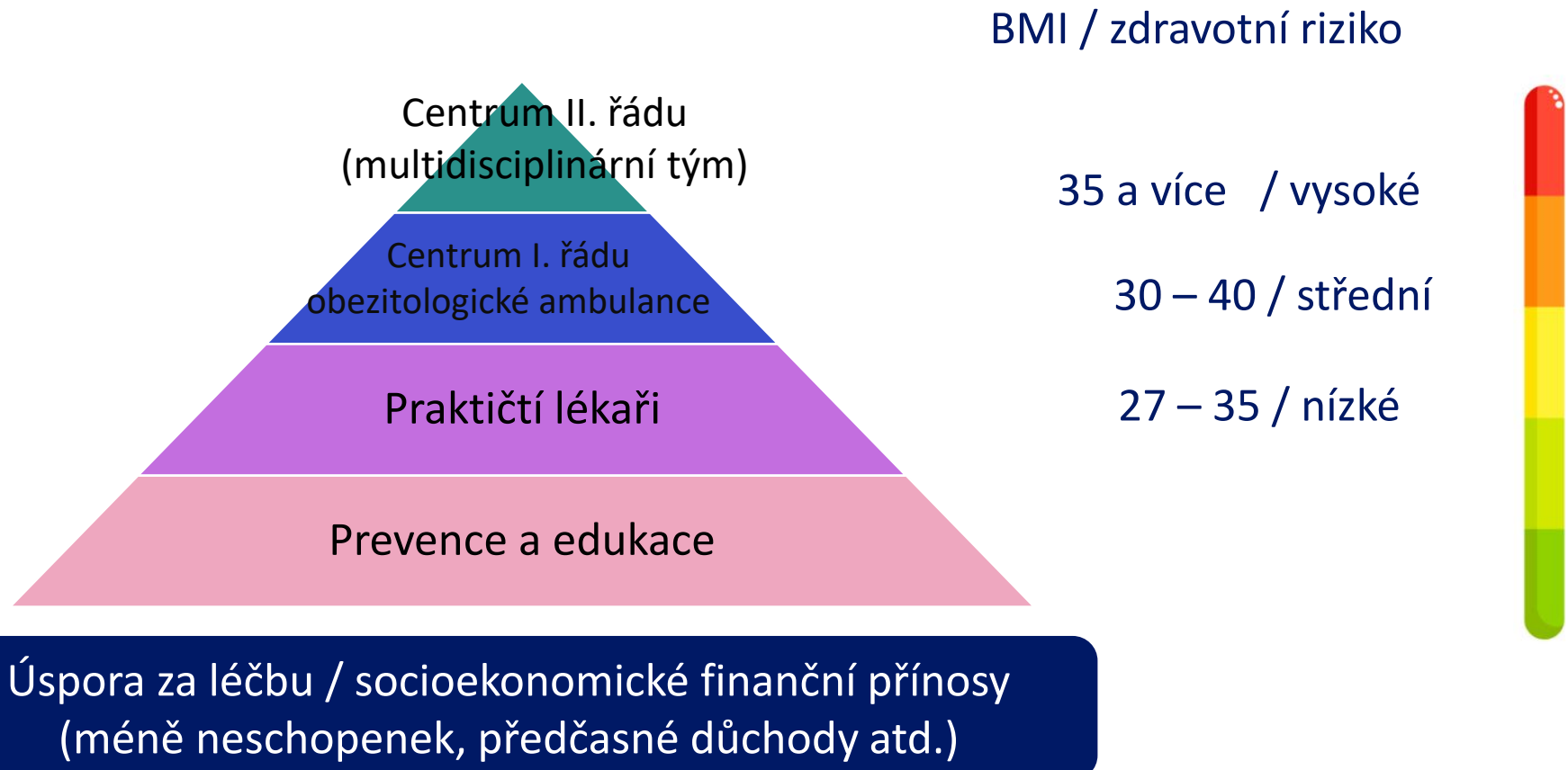

Léčba:

- Léky na vysoký krevní tlak
- Podpora redukce hmotnosti

Jak současný systém zefektivnit a zároveň uspořit?

Národní program pro prevenci a léčbu obezity
(komplexní, pokrývající jak prevenci* a edukaci, tak i účinnou léčbu)

* Samotná prevence nefunguje!, což dokládají data z jiných států

Národní institut pro výzkum metabolických a kardiovaskulárních onemocnění

CarDia

Hlavní řešitel: **prof. MUDr. Martin Haluzík, DrSc.**

Zahájení řešení: 1.6.2022

Konec řešení: 30.11.2025

IKE
+E
M

ÚOCHB AV
IOCB PRAGUE

UNIVERZITA KARLOVA

MUNI Masarykova
univerzita

1. LÉKAŘSKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

3. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Národní
plán
obnovy

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Závěr

- Rostoucí výskyt obezity a jejich komplikací představuje zásadní zdravotní a také socioekonomický problém
- Významně se zvyšuje také výskyt obezity u dětí a adolescentů
- Ke zlepšení tohoto trendu jsou nezbytná opatření na všech úrovních
- Zásadní je prevence nadváhy a obezity v dětském i dospělém věku